

## UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

<b>Predmet:</b>	POLOŽAJ SLOVENIJE V EVROPI IN V SVETU
<b>Course title:</b>	POSITION OF SLOVENIA IN EUROPE AND IN THE WORLD

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski študiji III, 3. stopnja		1,2	1,2,3,4
Slovenian studies III, 3rd degree		1,2	1,2,3,4

**Vrsta predmeta / Course type** Izbirni / Optional

**Univerzitetna koda predmeta / University course code:** IZB-SVD

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	30	-	-	-	190	10

**Nosilec predmeta / Lecturer:** Red.prof. dr. Bogomil Ferfila

<b>Jeziki / Languages:</b>	<b>Predavanja / Lectures:</b>	slovenščina/Slovene angleščina/English
	<b>Slovenščina/ Slovene</b>	<b>Vaje / Tutorial:</b>

**Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:**

Izpolnjeni vpisni pogoji za aktualen semester.  
  
Obvezna udeležba na predavanjih/vajah (vsaj 80% prisotnost) predstavlja pogoj za pristop k izpitu.

**Prerequisites:**

A student has to be enrolled into the study program.  
Mandatory participation in lectures / tutorials (at least 80% attendance) is a condition for taking the exam.

**Vsebina:**

Od 19. stoletja naprej se pri Slovencih razvija zavest o narodni samostojnosti, vzporedno pa se pojavlja tudi znano vprašanje, ali utegnemo - zaradi neizrazitosti in majhnega števila prebivalcev - postati del nemškega ali del ruskega

**Content (Syllabus outline):**

The geopolitical position of Slovenia and its role/impact in contemporary international relations has changed considerably after its membership in the EU and NATO. The position is similar to the positions of most European

naroda («Bomo Rusi ali Prusi?»). Ta vprašanja so zapletena tudi zaradi razpetosti Slovencev med sredozemsko in srednjeevropsko identiteto oz. kulturno-gospodarsko usmeritev Slovenije. Vsebina predmeta PSES je v nekem pogledu nadaljevanje oz. nadgradnja vsebin, ki so jih študenti preučevali pri predhodnem študiju, hkrati pa je dopolnitev informacij, ki jih dajejo sorodni programi oz. predmeti. Izhodišče je dvestoletni razvoj evropske politike in slovenskega položaja v času med francosko revolucijo (1789) in padcem Berlinskega zidu (1989). Glavna vprašanja doktorskega študija Položaja Slovenije so povezana s preobrazbo kulturnega naroda v moderno nacijo. To preobrazbo pogojujejo/ovirajo notranji in zunanji dejavniki, med drugimi slabotna tradicija državnosti, količinska omejenost (ozemlje, prebivalstvo) in latentna nevarnost kulturnega in gospodarskega prevladovanja sosednih držav. V okviru predmeta bomo iskali odgovore na vprašanje: Kako se lahko Slovenija uveljavi v polmilijardni Evropski uniji? Važno težišče študija bo analiza pomorskega značaja Slovenije. Središče predmeta je nastanek slovenske državnosti in mreže mednarodnih odnosov po letu 1991. Posebni poudarki bodo naslednji: Slovenci v avstrijski, jugoslovanski in slovenski diplomaciji; Vloga Edvarda Kardelja v jugoslovanski zunanji politiki; EU od Maastrichtske do Lizbonske pogodbe (1991-2009); Posebnosti mednarodnega položaja manjših držav; Odnosi Slovenije s slovanskimi, južno-slovanskimi, balkanskimi in sosednimi državami; Slovensko-ameriški odnosi; Slovensko-italijanski odnosi; Slovensko-hrvaški odnosi; Posebnosti in dosežki slovenske diplomacije; Slovenija in NATO; Približevanje Slovenije EU; Slovenija in Sredozemlje - Oljčna skupina; Slovenija in Srednja Evropa - Strateško partnerstvo; Predsedovanje Slovenije OVSE in Evropski uniji. Seveda pa bomo dobršen del pozornosti posvetili položaju naše države v svetu in posebej v odnosih z ZDA, Rusijo in Kitajsko. PSES se osredotoča na prelomne dogodke oz. dejanja. Sredozemski značaj Slovenije predpostavlja posebno pozornost glede dogodkov in dejanj na mejah z Italijo in Hrvaško (npr. vprašanje Trsta in STO); srednjeevropska

countries, i.e. belonging to the Western world, its values, its foreign policy orientations and defense concepts. Even more can be said about Slovenian citizens. After 1991, they could express themselves more freely, develop business initiatives, connect with other countries, participate in international exchanges of all sorts etc.

On the other hand, to a certain extent Slovenians are still influenced – or rather handicapped - by the political culture of the Socialist past. The symbolic manifestation of this influence was formulated by former President Kučan in the paradigmatic sentence: the destruction of the Berlin wall worked both ways, meaning that – of course – the West moved eastward, but also the East offered some useful lessons to the West. It is awkward that Slovenia established tight relations with the U.S. between 1992 and 2008, but during the Obama administration contacts have been practically non-existent. Slovenia has accepted Western values, because she has never quite abandoned them. The new developments in the EU (Grexit, Brexit, the migrations) have however triggered some second thoughts. Slovenian foreign policy showed lively interest in relations with Russia, and recently, media and politicians have discussed more intensive connections with the rest of the Central European countries. Other issues will be examined closely: the issue of Trieste and the destiny of the Free Territory of Trieste; Slovenian-Italian and Slovenian-Austrian relations; while substantial part of the »agenda« will be dedicated to Slovenian-Croatian relations and the the overall situation in the Balkans.

razsežnost zahteva posebno obravnavo slovensko-avstrijskih oz. slovensko-nemških odnosov (koroški plebiscit, kolaboracija, slovenska in nemška manjšina...). Skrben pregled zahtevajo prelomnice, kot sta bili konferenci v Versaillesu in v Parizu, povezave med jugoslovansko notranjo in zunanjo politiko oz. jugoslovansko-sovjetski in jugoslovansko-ameriški odnosi...

Navkljub svoji majhnosti se Slovenija uveljavlja tudi kot donatorska država v Afriki in v drugih razvijajočih državah, slovenska vojska pa je prisotna v številnih mirovnih misijah in v okviru sil NATA.

#### **Temeljni literatura in viri / Readings:**

1. John A. Arnež, *Slovenia in European Affairs*, New York, Washington 1958.
2. *Bela knjiga o meji med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško*. Ljubljana (MZZ, Delo) 2006.
3. Philip Bobbit, *The Shield of Achilles - War, Peace, and the Course of History*, New York 2002.
4. Zbigniew Brzezinski, *The Grand Chessboard*, New York 1997.
5. Janusz Bugajski, *Cold Peace*, Westport, Connecticut; London (CSIS) 2004.
6. George Bush and Brent Scowcroft, *A World Transformed*, New York 1998.
7. Jung Chang and Jon Halliday, *Mao: the Untold Story*, London 2005.
8. Norman Davies, *Europe, A History*, London 1997.

9. France Dolinar in drugi, *Od sanj do resničnosti, Razvoj slovenske državnosti*, Arhiv Republike Slovenije, Ljubljana 2001.
10. Janez Drnovšek, *Moja resnica*, Ljubljana 1996.
11. Niko Grafenauer (ur.), *Evropski izziv*, Ljubljana, Nova revija 2001.
12. Sigismund Herberstein, *Moskovski zapiski*, Ljubljana 2001.
13. Eva Holz - Henrik Costa, *Ljubljanski kongres 1821*, Ljubljana, Nova revija 1997.
14. Janez Janša, *Premiki, Nastajanje in obramba slovenske države 1988-1992*, Ljubljana 1992.
15. Roy Jenkins, *Churchill*, London 2002.
16. Tony Judt, *Postwar, A History of Europe Since 1945*, London 2005.
17. Robert Kagan, *Paradise & Power, America and Europe in the New World Order*, London 2003.
18. Edvard Kardelj, *Spomini, Boj za priznanje in neodvisnost nove Jugoslavije 1944-1957*, Ljubljana-Beograd 1980.
19. Henry Kissinger, *A World Restored: Metternich, Castlereagh and the Problems of Peace, 1812-22*, New York 1973.
20. Uroš Lipušček, *Ave Wilson: ZDA in prekrjanje Slovenije v Versaillesu 1919-1920*, Ljubljana 2003,
21. Mojmir Mrak, Matija Rojec and Carlos Silva Jauregui, *Slovenia From Yugoslavia to the European Union*, Washington 2004.
22. Simon Sebag Montefiore, *Stalin, the Court of the Red Tsar*, New York 2004.
23. Hans J. Morgenthau, *Politics Among Nations: the Struggle for Power and Peace*, Alfred A. Knopf 1963.
24. Bogdan C. Novak, *Trieste, 1941-1954: The Ethnic, Political, and Ideological Struggle*, Chicago 1970.
25. Ernest Petrič, *Samoodločba manjšin – pravica do odcepite – vastvo manjšin (s posebnim ozirom na predlog Deklaracije OZN o pravicah manjšin). – Razprave in Gradivo, 13 (1981) 14, 67-83. [Engl. Res.:] The Selfdetermination of Minorities – The Right to Secession – The Protection of Minorities (with Special Regard to the UNO Draft Declaration on the Rights of Minorities)*.
26. Ernest Petrič, *Pravica do samoodločbe: Mednarodni vidiki*. Maribor: Založba Obzorja 1984.
27. Dušan Pirjevec, *Vprašanje o poeziji, vprašanje naroda*, Maribor 1978.
28. Jože Pirjevec, *Jugoslovanske vojne 1991-2001*, Ljubljana 2003.
29. Jože Pirjevec, *Tito, Stalin in Zahod*, Ljubljana 1987.
30. *Pogodba o ustavi za Evropo - osnutek*, Luksemburg (Evropske skupnosti - Evropska konvencija), 2003.
31. *Pogovori o prihodnosti Slovenije pri predsedniku republike, V svetu dejavna in prepoznavna Slovenija - Prednostne naloge prihodnje slovenske zunanje politike*, Ljubljana, Urad Predsednika republike 2003.
32. *Predsedovanje Slovenije Svetu Evropske unije - Zunanji odnosi*, Ljubljana, MZZ 2008.
33. *Priročnik britanskih diplomatov na pariški mirovni konferenci 1919: Slovenci v očeh imperija/The Slovenes in the Eyes of the Empire*, Mengeš (Studia Diplomatica Slovenica - CEP) 2008.
34. *Prispevki za slovenski nacionalni program*, Nova revija št. 57, Ljubljana 1987.
35. Andrej Rahten, Izidor Cankar, *Diplomat dveh Jugoslavij / A Diplomat of Two Yugoslavias*, Ljubljana 2009.
36. Andrej Rahten, *Pozabljeni slovenski premier*, Celovec 2002.
37. Sabrina Ramet, *Nationalism and Federalism in Yugoslavia, 1962-1991*, 1992; *Balkan Babel: The Disintegration of Yugoslavia from the Death of Tito to the Fall of Milosevic*, 2002; *Whose Democracy? Nationalism, Religion, and the Doctrine of Collective Rights in Post-1989 Eastern Europe*, 1997; *Thinking about Yugoslavia: Scholarly Debates about the Yugoslav Breakup and the Wars in Bosnia and Kosovo*, 2005; *The Three Yugoslavias. State-building and legitimation, 1918-2005*, 2006; *The Liberal Project and the Transformation of Democracy: The Case of East Central Europe*, 2007.
38. Panagiotis Roumeliotis, *Promoting Stability in the Balkans, Working with Civil Society in the Democratisation Process 1998-2001*, Atene 2001.
39. Dimitrij Rupel, *Prevzem zgodbe o uspehu*, Ljubljana 2004.
40. Dimitrij Rupel, *Slovensko predsedovanje v ognju lastnih sil - poročilo o predsedovanju Svetu EU za splošne zadeve in zunanje odnose*, Ljubljana (Nova obzorja) 2009.
41. Dimitrij Rupel, *Srečanja in razhajanja*, Ljubljana, Nova revija 2001.

42. Dimitrij Rupel, Svoboda ali stabilnost? Mednarodni položaj in zunanja politika, Kranj, Nova Gorica 2009
43. Josef Schwegel, Na cesarjev ukaz, Spomini politika in diplomata, prev. in ur. Franc Rozman, Ljubljana 2004.
44. Baron Josef Schwegel, Spomini in pisma, ur. Franc Rozman, Mengeš (Studia Diplomatica Slovenica - Personae, CEP) 2007.
45. Bogomil Ferfila, Danska : gospodarstvo demokracija , vladavina , 2018 , Fakulteta za družbene vede , Ljubljana
46. Bogomil Ferfila , Bližnji vzhod : grožnja ali zakladnica človeštva ? , 2016 , Fakulteta za družbene vede , Ljubljana
47. Bogomil Ferfila , Rusija in Putinov kapitalizem , 2015 , Fakulteta za družbene vede , Ljubljana
48. Bogomil Ferfila , Severna Amerika : poti in stranpoti najmočnejše celine sveta , 2013 , Fakulteta za družbene vede , Ljubljana
49. Bogomil Ferfila , Družboslovni preseki Indije , Kitajske in Evropske unije , 2011, Fakulteta za družbene vede , Ljubljana
50. Bogomil Ferfila , Primerjalne politike v sodobnem svetu , 2010 , Fakulteta za družbene vede , Ljubljana
51. Bogomil Ferfila , Afrika , 2020 , Demat , Ljubljana
52. Bogomil Ferfila , Države azijskega islama , 2019 , Fakulteta za družbene vede , Ljubljana
53. Bogomil Ferfila , Kuvajt , Bahrajn in Katar , najbogatejše miniaturne naftne kraljevine , 2019 , Demat , Ljubljana
54. Bogomil Ferfila , 2019 , Naftne kraljevine Perzijskega zaliva : najbogatejše države sveta , Demat , Ljubljana
56. Bogomil Ferfila , Izrael in Palestina : prekletstvo preteklosti nad sedanostjo in prihodnostjo , 2018 , Demat , Ljubljana
57. Bogomil Ferfila , Savdska Arabija : nedostopno , skrivnostno in čudno puščavsko kraljestvo , 2018 , Demat , Ljubljana
58. Bogomil Ferfila , Afganistan : v vojni že 40 let , 2017 , Demat . Ljubljana
59. Bogomil Ferfila , Finska : zgodba uravnoteženja med ruskim medvedom in gospodarsko odličnostjo , 2017, Demat , Ljubljana
60. Bogomil Ferfila , Švedska : med socialno varnostjo in tržno prodornostjo , 2017, Demat , Ljubljana
61. Bogomil Ferfila , Turčija =Erdogan , Erdogan=Turčija , 2017 , Demat , Ljubljana
62. Bogomil Ferfila , 2015 , Severna Koreja : zadnja stalinistična in komunistična monarhija , Demat , Ljubljana
- Bogomil Ferfila , Skandinavija – idealni model družbe , ekonomije in politike ? 2015 , Fakulteta za družbene vede , Ljubljana

### Cilji in kompetence:

V slovenski, predvsem pa v tuji javnosti in celo med izobraženci je zavest o položaju slovenske države v Evropi oz. v svetu precej pomanjkljiva. Opaznost in mednarodni ugled Slovenije nihata, na domačem akademskem prizorišču pa ni zadostno osvetljen oz. utrjen položaj Slovenije kot mednarodnega osebka. Gre za družboslovno refleksijo prehodov med predržavnimi oblikami slovenske skupnosti (kneževina, provinca, dežela, banovina, republika v federaciji...) oz. med temi oblikami in sedanjo neodvisno državo. Predmet Položaj Slovenije v Evropi in v svetu (PSES) se v okviru doktorskega študijskega procesa, ki je prilagojen manjši skupini

### Objectives and competences:

The students should know more and better the international situation after the fall of the Berlin wall, after September 11, after terrorist attacks in France, after Brexit and especially after the recent migration crisis. Foreign policy issues should be addressed more seriously than in the past.

Slovenia is stimulated to contribute more ideas and experiences to the EU academic community, so attention of our students will be encouraged to communicate with European institutions where new

študentov ali celo posameznikom, osredotoča na izbrana obdobja, na značilne primere in aktualne teme. Predavatelj(i) navaja(jo) k študiju monografij, pričevanj, (s)poročil in druge relevantne dokumentacije. Poglobljen študij na ta način usposablja študente za samostojno analizo svetovnega dogajanja, za kritično ocenjevanje slovenske preteklosti, slovenskega mednarodnega položaja, slovenskih kulturnih/intelektualnih in političnih dosežkov. V primerih, ko gre za aktivne diplomate, za analitike, komentatorje oz. praktikante mednarodnega sodelovanja, je s tem študijem ustvarjen ustrezen kontekst za strokovno delo na najvišji ravni. Študenti, ki si pridobijo doktorski naslov, so sposobni samostojnega raziskovanja in vodenja najzahtevnejših procesov z mednarodno komponento. Študij pri predmetu PSES bo kandidatom omogočil razumevanje modernih slovenskih izzivov in dosežkov.

ideas are ventilated and tested.

On the doctoral level individual interests and achievements are expected. Students' suggestions and individual projects will be encouraged.

#### **Predvideni študijski rezultati:**

Znanje in razumevanje:

Pridobitev kompetenc in znanj opisanih zgoraj.

#### **Intended learning outcomes:**

Knowledge and understanding:

Acquisition of competencies and knowledge described above.

#### **Metode poučevanja in učenja:**

Predvideni so: predavanja, e-učenje, seminarji, delo v manjših skupinah in individualne konzultacije. Oblike dela so odvisne od števila doktorskih kandidatov.

#### **Learning and teaching methods:**

The following are planned: lectures, e-learning, seminars, work in small groups and individual consultations. Forms of work depend on the number of doctoral candidates.

#### **Načini ocenjevanja:**

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt):

Ocenjuje se pisni in ustni izpit.

Ocennevalna lestvica – skladno s

Delež (v %) /

Weight (in %)

#### **Assessment:**

Type (examination, oral, coursework, project):

Written and oral exam are graded.

Assessment scale - in accordance with the

Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja.		Rules on knowledge assessment.
--	--	--------------------------------

**Reference nosilca / Lecturer's references:**

Bogomil Ferfila, dvakratni mladinski državni prvak v dviganju uteži, je bil ustanovitelj in vodja magistrskega študija Ameriške, nemške in svetovne študije in je redni profesor Univerze v Ljubljani. Poučuje in raziskuje na področju primerjalnih in regionalnih politik v sodobnem svetu, politik ZDA in Kitajske ter politik muslimanskih držav. Njegov dodiplomski in podiplomski študij je potekal na področju ekonomije, sociologije, obramboslovja in politologije na različnih univerzah, kjer je pridobil tudi ustrezna spričevala (tri univerzitetne diplome, dva magisterija, en doktorat). V Sloveniji je objavil več kot 40 knjig, kar nekaj v angleškem jeziku. Številne njegove knjige so izšle v tujih državah: v ZDA (1991, 2000, 2010), USSR (1991), Kanadi (1993, 1994), Srbiji (1989, 2012), Indiji (2011), Nemčiji (2012) in Moldaviji (2014).

S pomočjo Ministrstva za kulturo je 1994. leta začela izhajati njegova zbirka knjig z naslovom Svet na dlani. Dosedaj je izšlo že več kot sedemdeset knjig – četrta je obravnavala Antarktiko, peta Japonsko, šesta Grenlandijo in Arktiko, sedma ZDA, trinajsta Etiopijo, dvajseta Vzhodno Evropo, dvaindvajseta Severno Korejo, triindvajseta Kubo, trideseta Izrael in Palestino, dvaintrideseta Iran, petintrideseta Libanon in Sirijo, sedemintrideseta Švedsko, osemintrideseta Afganistan, devetintrideseta Vikinge, Same in Eskime ter triinštirideseta Savdsko Arabijo. Knjige v tej zbirki so sinteza interdisciplinarnih analiz posamezne države, potovalnih izkušenj pisca in izjemno obsežnega podpornega fotografskega gradiva.

Prof. Ferfila je objavil nekaj sto člankov in krajših del v številnih domačih in tujih revijah, zlasti kanadskih, poljskih, ameriških, srbskih in francoskih. Udeležil se je konferenc in seminarjev v Izraelu, ZDA, Japonski, Avstriji, Braziliji in Kanadi ter kot gostujoči profesor predaval na: Univerzi Kalifornija v njenih kampusih Los Angeles, Berkeley in Riverside, Državni univerzi New York, Univerzi Duke, Državni univerzi Ohio – vse v ZDA; Univerzi Simon Fraser, Univerzi York, Univerzi Carleton, Univerzi British Columbia, Univerzi Winnipeg – vse v Kanadi; pa na Akademiji znanosti v Sovjetski zvezi, Univerzi Adelaide v Avstraliji, Univerzi Katmandu v Nepalju, Univerzi Tokyo in Japonskem inštitutu za mednarodne odnose na Japonskem, Inštitutu za parlamentarni razvoj in podjetništvo v Minsku v Belorusiji ter na Univerzi Hargeisa v Somaliji.

V letih 1990-1991 je bil na postdoktorskem izobraževanju v ZDA kot Fulbrightov štipendist. Leta 1998 je bil na postdoktorskem izobraževanju na Japonskem kot štipendist Japonske fundacije. V pomladnem semestru 1991 je predaval predmet Primerjalne politike na Državni univerzi Cleveland, ZDA. V poletnih semestrih 1991 in 1993 je predaval predmet Socialistična gospodarstva in države na Univerzi Manitoba, Kanada. V letih 1998 do 2017 je bil vsako leto od enega do dveh mesecev gostujoči raziskovalec na Univerzi Manitoba, Kanada ali Državni univerzi Washington, ZDA.

Bogomil Ferfila (Phd), double slovenian youth champion in weight lifting, founder and head of the American, German and Global Studies graduate programs is full professor of the University of Ljubljana. He teaches courses in Comparative politics, Area studies, US and Chinese Politics and Politics of the muslim countries. He has authored more than 40 books which were published in Slovenia, quite a few in English. Many of his books were published in foreign countries: USA (1991, 2000, 2010), USSR (1991), Canada (1993, 1994), Serbia (1989, 2012), India (2011),

Germany (2012), Moldova (2014).

In 1994 with the assistance of Ministry of Culture prof. Ferfilas' own series of books called World on Your Palm has started. Up to now more than sixty books has been published with the fourth one on Antarctica, the fifth one on Japan, the sixth on Greenland and Arctica, the seventh on USA, the thirteenth on Ethiopia, the twentieth on Eastern Europe, twentysecond on North Korea, twentythird on Cuba, thirtyeth on Israel and Palestine, thirtysecond on Iran, thirtyfifth on Libanon and Syria, thirtyseventh on Sweden, thirtyeighth on Afghanistan, thirtyninth on Vikings, Sams and Eskimos and fortythird on Saudi Arabia. The books published in this series are the combination of the area study approach and the personal travelling experiences of the author.

He has also authored numerous articles and shorter works, some of them were published in Canadian, French, Polish, Japanese, American magazines.

Professor Ferfila has participated in seminars and conferences in many countries including Israel, USA, Norway, Japan, China, Austria, Brazil, and Canada. He has lectures at many universities including the University California at Los Angeles, Berkeley and Riverside, the State University of New York, Duke University, Ohio State University, all in the United States; Simon Fraser, York, Carleton, British Columbia and Winnipeg in Canada; the Academy of Sciences USSR, University of Adelaide in Australia, Katmandu University in Nepal, Institute for Parliamentary Development and Entrepreneurship in Belarus, University of Tokyo, Japan Institute of International Affairs in Japan, University of Hargeisa, Somalia.

He was a Fulbright Scholar at the University of Pittsburg from 1990-1991 and Japan Foundation fellow in 1998. He was a visiting professor of Comparative politics at Cleveland State University (spring quarter of 1991) and of Socialist Economics at the University of Manitoba (summer terms 1991 and 1993). From 1998 to 2017 he has been visiting senior scholar at the University of Manitoba, Canada and State University of Washington, USA for one to two months every year.